

ZGODNJE PREPREČEVANJE GOVORNO-JEZIKOVNIH TEŽAV JE NUJNO

Zakaj je pravočasno reagiranje pri preprečevanje govorno-jezikovnih motenj pomembno?

Zgodnje preprečevanje govorno-jezikovnih težav je nujno, saj s tem vplivamo na kakovost otrokovega življenja v prihodnosti. Govor in jezik se najintenzivneje razvijata v predšolskem obdobju, ki ga lahko poimenujemo tudi kritično obdobje za razvoj govora in jezika. V tem obdobju se v razvoju komunikacije zgodi največji preskok, otrok pa je tudi najbolj dovzeten za usvajanje govora in jezika. Če ima pri tem težave, je ključnega pomena, da se logopedska terapija začne, še preden otrok vstopi v šolo. Z zgodnjo obravnavo pripomoremo k učinkovitosti logopedske terapije, še preden sta govor in jezik napačno avtomatizirana. Tako otrok vstopi v šolo s čim manjšim odstopanjem od svojih vrstnikov in pripravljen na začetno opismenjevanje.

Koliko otrok v Sloveniji ima govorno-jezikovne težave?

Različni slovenski avtorji navajajo podobne statistične podatke o pogostosti govorno-jezikovnih motenj, ki se gibljejo okoli 30 odstotkov. Ameriško združenje ASHA (The American Speech-Language-Hearing Association) denimo navaja podatek, da je leta 2003 logopedsko obravnavo potrebovalo 24 odstotkov vseh šoloobveznih otrok. V preteklem šolskem letu je bilo preventivno logopedsko pregledanih 140 otrok, starih od pet do šest let. Obravnavo je potrebovalo 51 otrok. V tem šolskem letu je bilo pregledanih 169 otrok, starih od pet do šest let. Obravnavo potrebuje 73 otrok.

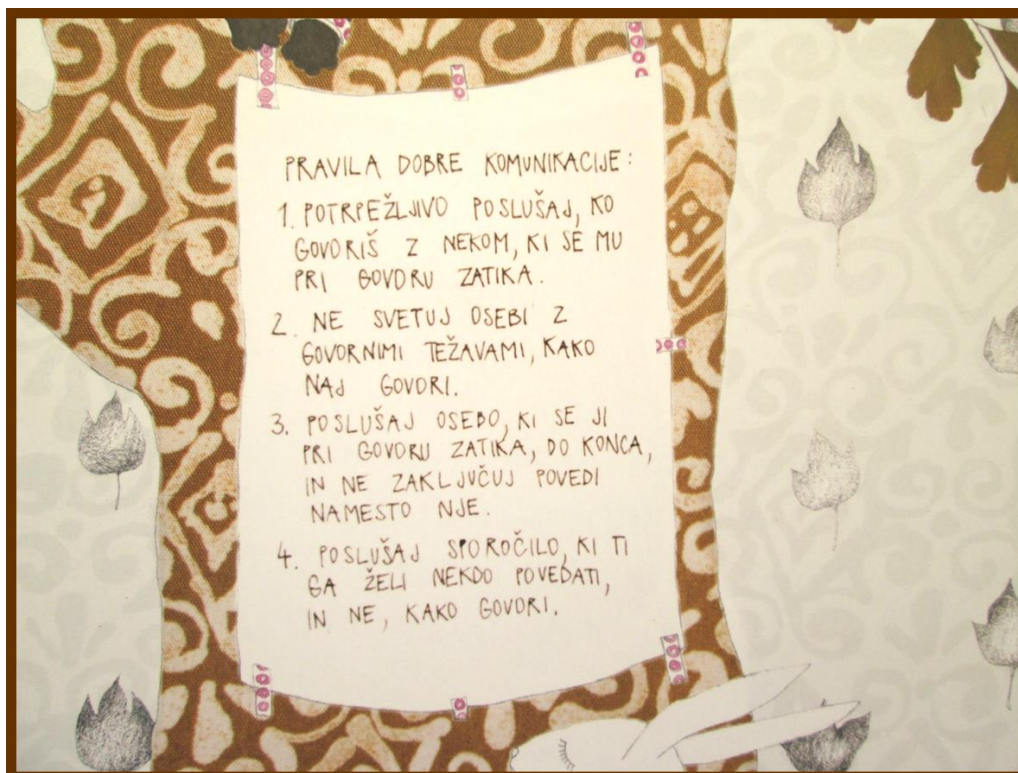
Kaj je logopedija?

Logopedija je veda, ki proučuje govor, jezik in komunikacijo. Ukvarja se torej z artikulacijo (izgovorjavo) glasov, glasom, ritmom in tempom govora, jezikom, branjem in pisanjem ter motnjami požiranja. Ugotavlja ali so pri posamezniku prisotna odstopanja (detekcija), vzroke in posledice njihovega nastajanja ter načine njihovega preprečevanja (preventiva) in rehabilitacije (terapija). Logopedija posega v vsa starostna obdobja, od novorojenčkov do starostnikov. Terapija se izvaja v vrtcih, zdravstvenih domovih, šolah, rehabilitacijskih centrih. Logopeda denimo lahko obišče otrok, ki ima težave z izgovarjavo glasu R, otrok z downovim sindromom, oseba z motnjami avtističnega spektra, oseba po možganski kapi ali možganski poškodbi, ki ima težave na področju komunikacije, oseba, ki je nenadno ostala brez glasu, oseba po operaciji raka žrela in še mnogi drugi.

Zakaj je potrebujemo vse več strokovnjakov na področju govora in jezika?

V današnjem času se ljudje vse bolj zavedamo, da je komunikacija ključnega pomena v življenju, saj tako lahko izražamo svoje želje in potrebe. S pomočjo znanosti in tehnologije strokovnjaki odkrivajo številne nove motnje in postavljajo natančnejše diagnoze, posledično pa se spreminja tudi zakonodaja. Število odkritih otrok s težavami na področju govora in jezika se povečuje, s tem pa tudi potrebe po logopedih in surdopedagogih. V primerjavi s preteklostjo so starši bolj ozaveščeni in hitreje poiščejo pomoč strokovnega delavca, dodaten razlog za porast potreb po tem poklicu pa vidimo v spreminjanju življenjskega sloga. Zaradi hitrega tempa življenja in sprememb v prehrani se pojavljajo denimo nove alergije, narašča pa tudi število starostnih in nevroloških bolezni, ki vplivajo na sluh, govor in jezik. Dejstva kažejo, da so logopedi in surdopedagogi potrebni na različnih področjih dela, tako v vzgoji in izobraževanju kot v zdravstvu, in pri različnih starostnih skupinah. Ljudje, ki se strokovno ukvarjajo s težavami na področju komunikacije, imajo še posebno pomembno vlogo pri opozarjanju na pomembnost dobre in strpne komunikacije.

Gačnik, M., Križnar, L. (2014). *O kljunčku, ki je premagal strah in rešil prijatelje*. Portorož: Center za korekcijo sluha in govora.

Pripravila:
Nika Rakovič, mag. prof. logoped. in surdoped.